

РЕШЕНИЕ

№ 536

гр. Варна, 20.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ВАРНА, 43 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесети януари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Татяна Лефтерова

при участието на секретаря Димитричка Ст. Илиева
като разгледа докладваното от Татяна Лефтерова Гражданско дело № 20223110105709 по описа за 2022 година

Производството по делото е образувано въз основа на искова молба на „****“ ЕАД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. **** ул. „****“, № ***, п.к. ***, с която против Е. Е. Д., ЕГН *****, с адрес: гр.*** ж.к. „****“ бл.***, вх.***, ет.*** ап.*** по реда на чл.422 вр. чл. 415 ГПК са предявени иски за установяване дължимостта на вземанията, за които е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл.410 ГПК по ч.гр.д.№***/*** г. по описа на ВРС, а именно: **7121,35 лева**, главница – дължима сума по договор за потребителски кредит № **** от *** г., сключен между „****“ ЕАД, ЕИК**** и Е. Е. Д., ЕГН *****, вземането по който е прехвърлено на заявителя с Приложение №**** от *** г. към Рамков договор за продажба и прехвърляне на вземания от *** г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на депозиране на заявлението в съда - 14.09.2021 г. до изплащане на вземането; **1859,89 лева**, договорна възнаградителна лихва, начислена за периода от 20.11.2019 г. до 16.06.2021 г.; **439,72 лева**, лихва за забава, начислена за периода от 21.11.2019 г. до 13.03.2020 г. и от 16.06.2021 г. до 10.09.2021 г. Претендират се сторените разноси.

Обстоятелства, от които произтичат претендираните от ищеца права:

Твърди се наличие на възникнало облигационно правоотношение между длъжника и „***“ ЕАД, ЕИК*** въз основа на сключен между тях договор за потребителски кредит № *** от 18.10.2017 г. С подписване на договора, ответникът е удостоверил, че е получил от заемотателя заемната сума в размер на 10000 лева, при такса ангажимент в размер на 350 лева, платима при усвояване на кредита. С договора са уговорени срок за връщане на заетата сума, брой и размер на погасителните вноски. Ответникът преустановява плащанията, като падежът на първата неплатена вноска настъпва на 20.11.2019 г. Считано от следващия ден длъжникът изпада в забава, поради което дължи обезщетение за забава в размер на законната лихва.

Крайният падеж на договора е 20.10.2022 г., като със същия е уговорено при забава на две или повече погасителни вноски, кредиторът има правото на обяви кредита за изцяло предсрочно изискуем, считано от падежната дата на втората вноска. През периода от 20.12.2019 г. до 16.06.2021 г. е настъпил падежът на 18 бр. погасителни вноски, като на 16.06.2021 г. кредиторът е обявил кредита за предсрочно изискуем.

На 22.04.2020 г., между кредитора и ищеца „***“ ЕАД, ЕИК *** е сключен договор за прехвърляне на вземания, по силата на който и на основание чл.99, ал. 2 ЗЗД, титуляр на вземанията по процесния договор, става ищецът.

Съгласно задължението по чл.99, ал.3 ЗЗД, цедентът упълномощава цесионера да уведоми длъжника за прехвърлянето на вземанията, за което издава изрично пълномощно. На 09.07.2020 г. ответникът е уведомен за извършената цесия. До датата на подаване на исковата молба, ответникът не е изпълнил задължението си по договора за кредит изцяло.

В срока по чл.131 ГПК, ответникът оспорва основателността на предявения иск. Признава твърдението на ищеца, че е сключила с „***“ ЕАД, договор за потребителски кредит за сума в размер на 10000 лева. Твърди, че е извършвала плащания по договора. Сочи, че на 05.12.2017 г. е претърпяла мозъчна операция, като заявява, че това застрахователно събитие представлява покрит застрахователен риск по застраховка живот, сключена за обезпечаване изпълнението по договора за кредит. Твърди, че многократно е посещавала офиса на кредитора, като от негови служители била уверявана, че

дължимата сума ще бъде покрита от застрахователя, поради което не дължи суми по договора за кредит. След като започнала да получава обаждания за погасяване на задължението, тя извършила плащания на няколко вноски. При горните доводи, намира предявените иски за неоснователни, поради което настоява за отхвърлянето им.

Варненският районен съд, като прецени доказателствата по делото и доводите на страните, приема за установено, от фактическа и правна страна, следното:

Предявените иски намират правното си основание в разпоредбите на чл.422 вр. чл.415 ГПК вр. чл.79, ал.1 ЗЗД вр. чл.240 ЗЗД. В процесния случай, приложение намират и разпоредбите на Закона за потребителския кредит. Исковете са допустими, поради което съдът дължи произнасяне по основателността им.

Исковата молба е подадена след успешно проведено производство по чл. 410 ГПК. В полза на ищеца е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК №***/**** г., по ч.гр.д. № ***/*** г. по описа на РС-***, за заплащане на следните суми: 7121,35 лева, главница – дължима сума по договор за потребителски кредит № *** от *** г., сключен между „***“ ЕАД, ЕИК**** и Е. Е. Д., ЕГН *****, вземането по който е прехвърлено на заявителя с Рамков договор за продажба и прехвърляне на вземания от 19.08.2019 г. и Приложение №*** от 18.06.2020 г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на депозиране на заявлението в съда – 14.09.2021 г. до изплащане на вземането, 1859,89 лева, договорна възнаградителна лихва, начислена за периода от 20.11.2019 г. до 16.06.2021 г. и 439,72 лева, лихва за забава за периода от 21.11.2019 г. до 13.03.2020 г. и от 16.06.2021 г. до 10.09.2021 г., както и разносните, сторени в заповедното производство.

Заповедта е връчена на длъжника, който в законоустановения едномесечен срок възразява срещу същата. В изпълнение разпореждане на заповедния съд, заявителят предявява иск за установяване на вземанията си по издадената заповед за изпълнение.

Съгласно разпределението на доказателствената тежест в процеса, предвидено в разпоредбата на чл.154 ГПК, по предявен положителен установителен иск, в тежест на ищеца е да установи, че е налице валидно

възникнало правоотношение между страните, елемент от съдържание, на което е задължението на ответника да престира определена/определяема парична сума на сочените от ищеца основания, при неизпълнението на това задължение от страна на ответника. По отношение на твърдението за неизпълнение на договорно задължение, което като отрицателен факт от действителността – а именно неосъществяване на дължимо поведение от страна на ответника – заплащане на дължими суми, е достатъчно твърдението на ищеца, като ответната страна носи доказателствената тежест да установи положителния факт, който го изключва – точно изпълнение.

По делото е безспорно установено, че ищецът и ответникът се намират в облигационна връзка, възникнала въз основа на договор за цесия, с който е прехвърлено вземането по договор за потребителски кредит **** - ****/*** г., сключен между „***“ ЕАД и ответника. В изпълнение на този договор кредиторът предоставя на ответника парична сума в размер на 10000 лева, по посочена банкова сметка. Това действие съставлява изпълнение от страна на кредитора на основното договорно задължение на кредитора, като за кредитополучателя възниква задължението да върне заетата сума. Видно от текста на процесния договор, постигнато е съгласие ответникът да заплати на ищеца сумата от 3360 лева, представляваща стойност на заплатена от ищеца застраховка „****“, както и сумата от 350 лева – такса ангажимент.

Процесният договор е включен в писмен вид, като е спазено изискването на чл.10, ал.1 ЗПК всички негови елементи да са представени с еднакъв по вид, формат и размер шрифт – не по-малък от 12. Използваният шрифт при изготвяне текста на договора е еднакъв във всички негови елементи, като размерът на същия не е по-малък от 12 пункта - това обстоятелство се установява без да са необходими специални технически знания. Текстът на договора е ясен и четлив, като отделните елементи са разбираеми за потребителя, а всяка страница от договора е подписана от кредитополучателя.

С договора за кредит е уговорено ответникът да погаси задължението си към кредитора, като заплати сума в общ размер на 18238,80 лева, платима на 60 равни месечни вноски, всяка в размер на 303,98 лева, с падеж – 20-то число на месеца, за който се дължи, за периода от 20.11.2017 г. до 20.08.2022 г. Предвидено е годишният процент на разходите да бъде в размер на 20,16%,

а лихвеният процент - 16,85%. С чл.5 от договора, страните постигат съгласие, при забава на една или повече месечни погасителни вноски, кредитополучателят да дължи обезщетение за забава в размер на действащата законна лихва, за периода на забавата върху всяка забавена погасителна вноска, като при просрочие на две или повече месечни вноски, считано от падежа на втората непогасена вноска, вземането на кредитора става предсрочно изискуемо в целия му размер, ведно с всички определени от договора надбавки, обезщетение за забава и разноски за събиране на вземането, без да е необходимо кредиторът да изпраща съобщение за настъпване на предсрочната изискуемост.

Вземането на кредитора е прехвърлено на ищеца с Рамков договор за продажба и прехвърляне на вземания от 19.08.2019 г. и Приложение №*** от *** г. С пълномощно №***/*** г. цедентът упълномощава цесионера да уведоми кредитополучателя за извършената цесия. Прехвърлянето на вземането по процесния договор за кредит е съобщено на кредитополучателя на дата 16.06.2021 г. – обстоятелство, което се установява от приетите по делото писмени доказателства - уведомление за цесия до Е. Е. Д. от 03.05.2022 г.; известие за доставяне на пратка от „***“ ЕАД от 09.07.2020 г. и известие за доставяне на уведомление за цесия и предсрочна изискуемост от 16.06.2021г.

Ответникът представя писмени доказателства за извършени плащания – 28 бр. разписки.

Видно от Сертификат № *** – *** и Общи условия за застраховка „***“ на кредитополучателите по договор за паричен кредит, отпускане на револвиращ потребителски кредит, издаване и ползване на кредитна карта, се установя, че кредиторът е сключил със застраховател, Групов застрахователен договор за застраховка „***“ №***/***. Съгласно ОУ, застраховка „***“ се сключва при условията на чл.382 КЗ като застраховка за обезпечение на кредит и предоставя на застрахованите лица /кредитополучателите/, застрахователна закрила при настъпване на предвидените с ОУ рискове, вследствие на които застрахованото лице губи обичайния си доход, респективно – възможността да обслужва надлежно погасителните вноски по кредита, във връзка с който е сключена застраховката. Съгласно чл.5 ОУ, кредитополучател се присъединява към условията на Груповия

застрахователен договор едновременно с пописването на договора за кредит, чрез деклариране на изрично писмено съгласие да се застраховат и приемане на ОУ, обективизирано в „Декларация за приемане на застраховането и Общите условия“, включена в застрахователния сертификат, представляващ неразделна част от всеки договор за кредит. В процесния случай, ответникът е декларирал горните обстоятелства на дата 18.10.2017 г. Със сключване на застрахователния договор, застрахователят се е съгласил, че покрити са следните застрахователни рискове: смърт в резултат на злополука; смърт в резултат на заболяване; инвалидизация над 70% в резултат на злополука; инвалидизация над 70% в резултат на заболяване; продължителни болнични над 30 дни в резултат на злополука; продължителни болнични над 30 дни в резултат на заболяване; безработица над 30 дни; хоспитализация над 3 дни в резултат на злополука. От представена епикриза на ответника, издадена от УМБАЛ „***- ***“ ЕАД, протокол за медицинска комисия /Обща ЛКК/ от 16.05.2018 г., се установява, че Е. Е. Д. ползва отпуск за временна неработоспособност за периода от 04.12.2017 г. до 01.06.2018 г., т.е. налице е покрит застрахователен риск по сключения договор за кредит. Съгласно чл.6 ОУ, застрахованото лице е длъжно да уведоми застрахователя за застрахователно събитие /по риска „Продължителни болнични над 30 дни“/ в срок от 5 дни, от настъпването му. Съобщаването се извършва чрез представяне на изброените в чл.6.3. писмени документи.

По делото не се представят доказателства, а и не се твърди застрахованото лице да е уведомило застрахователя за настъпване на застрахователното събитие, поради което възражението му, че не дължи процесните суми, тъй като същите са платими от застрахователя се явява неоснователно, още повече, че дължимото плащане по този риск е в размер на 9 застрахователни плащания всяко в размер на 150 % от месечната погасителна вноска, а не в размер на всички дължими погасителни вноски.

Следва да се посочи, че съгласно параметрите и условията на договор за кредит, в тежест на кредитополучателя е начислена сумата от 3360 лева – застрахователна премия. По делото не е представено доказателство, че същата е изплатена от ищеца на застрахователя, поради което дължимостта на тази сума не може да се приеме за установена.

По делото е допуснато провеждане на ССЧЕ, от заключението на която,

неоспорено от страните и прието от съда, се установява, че процесният кредит е усвоен на 18.10.2017 г., като на ответника е изплатена сумата от 9650 лева, с прихваната сума от 350 лева – такса ангажимент, съгласно договора. Ответникът е извършил плащания по кредита в размер на 7297,65 лева. Първата частично неплатена погасителна вноска е дължимата вноска за м.10.2019 г., а изцяло неплатена е вноската за м.12.2019 г. Според вещото лице, с извършените плащания е погасена главница в размер на 2878,65 лева, като дължимият остатък е в размер 7121,35 лева. Погасена е договорна лихва в размер на 3018,91 лв., за периода от 20.12.2019 г. до 16.06.2021 г., а дължима е лихва в размер на 1859,90 лева. От начислената застрахователна премия в размер на 1400 лева, за периода 20.12.2019 г. до 20.05.2020 г. е погасена сума в размер на 336 лева. Вещото лице е намерило, че лихвата за забава, начислена върху главница в размер на 7121,35 лева, за периода от 21.11.2019 г. до 10.09.2021 г., е в размер на 1062,35 лева, с изключване на периода от 13.03.2020 г. до 13.07.2020 г.

Съдът намира, че процесният договор е недействителен. Видно от съдържанието на същия, като стойности са посочени годишният процент на разходите – 20,16 % и лихвен процент – 16,85 %, като само от тези данни не може да се установи по какъв начин се формира годишният лихвен процент и какъв е действителният му размер. Съгласно §1, т.2 ДРЗПК, общата сума дължима от потребителя /по договор за кредит/ е сбор от общия размер на кредита и общите разходи по кредита. От своя страна, последните включват всички разходи по кредита, а именно - лихви, комисиони, такси, възнаграждение за кредитни посредници, както и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, в т.ч. допълнителни услуги и застрахователните премии. С разпоредбата на чл.19, ал.4 ЗПК е определен лимит на размера на ГПР - пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, определена с ПМС на Република *** Съгласно чл.1 на ПМС №***/*** г. годишният размер на законната лихва за просрочени парични задължения се определя от размера на основния лихвен процент на БНБ в сила от 01 януари, съответно от 01 юли на текущата година плюс 10 процентни пункта. Дневният размер на законната лихва за просрочени парични задължения е равен на 1/360 част от годишния размер. За периода на действие на договора е валиден основен лихвен процент /проста годишна лихва/ в размер на 0.00 на сто, определен на

осн. чл.35 ЗБНБ - видно от публикации на прессъобщения в сайта на *** - ***
Видно от представеното по делото писмени доказателства и от заключението на проведената по делото съдебна експертиза, дължимата от ответника лихва по кредита е в общ размер на 4878,81 лева /48,78% от размера на главното задължение/, като погасена от същата е част в размер на 3018,90 лева. Установеното от вещото лице сочи, че вписаната стойност в договора за кредит не отговаря на лихвения процент, с който се олихвява кредита. Съгласно разпоредбата на чл. 19, ал.1 ЗПК, годишният процент на разходите по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т.ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. Това означава, че в ГПР следва да са включени всички дължими от кредитополучателя суми.

На основание чл.58, ал.1, т.2 ЗКИ, в редакцията валидна и към датата на сключване на процесния договор, при отпускане на кредит, банката предоставя безплатно и в писмена форма на клиента своите условия по кредитите, в т.ч. лихвения процент, изразен като годишен лихвен процент, метода за изчисляване на лихвата, както и условията, при които може да се променя лихвата до пълното погасяване на кредита. Начинът на формиране на лихвения процент е неясен и поставя потребителя в неравноправно положение. Физическото лице – кредитополучател е икономически по-слабият участник в облигационната връзка. Договарянето се извършва чрез попълване на бланка на кредитора, по съдържанието, на която ответникът не може да влияе. Последният усвоява кредит в размер на 10000 лева, като срещу получаването на тази сума, той дължи както връщането □, договорно възнаграждение в размер на 48,78% от предоставената сума, обезщетение за забава, както и застрахователна премия и други такси свързани с управление на кредита. Тъй като договора и включения в него погасителен план не може да се установи какъв точно е размерът на годишния лихвен процент, то не би могло да се установи и дали действителният ГПР отговаря на изискването на чл.19, ал.4 ЗПК.

При горните доводи, съдът намира, че клаузите с които са определени лихвен процент и ГРП са нищожни на основание чл.26, ал.1, ЗЗД – поради

противоречие с добрите нрави. Разпоредбата на чл.26, ал.4 ЗЗД не може да бъде приложена, тъй като тези клаузи не могат да бъдат заместени по право от повелителните правила на закона, нито може да се предположи, че сделката би била сключена и без недействителните ☐ части, доколкото включването на клаузи с които се определят ГЛП и ГРП е въведено като изрично изискване по чл.11, ал.1, т.9 и 10 ЗПК. Съгласно чл.22 ЗПК, когато не са спазени изискванията на чл.10, ал.1, чл.11, ал.1, т.7-12 и 20 и ал.2, и чл.12, ал.1, т.7-9, договорът за потребителски кредит е недействителен. След като клаузите, с които са уговорени ГЛП и ГРП са нищожни, то същите не пораждат правно действие, като недействителността им влече недействителност на целия договор. На основание чл. 23 ЗПК, когато договорът за потребителски кредит е обявен за недействителен, потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита.

От приетото по делото заключение на ССЧЕ се установява, че ищецът е изплатил по банкова сметка на ответника, сумата от 9650 лева, представляваща разликата на уговорената главница по кредита – 10000 лева, намалена със сумата от 350 лева, представляваща „****“. Клаузата за заплащане на последната е недействителна, поради противоречие с разпоредбите на чл. 10а, ал.4 ЗПК и на чл. 10а, ал.2 ЗПК, въвеждащи забрана да се изисква заплащане на такси и комисиони за действия, свързани с усвояване и управление на кредита. Удържаната такса е недължима от кредитополучателя, поради което главницата от 10000 лева следва да се намали със сумата от 350 лева. Недължимо платена е и сумата от 1400 лева - за застрахователна премия, доколкото по делото не се установи ищецът да е изплатил на застрахователя премия в посочения в договора размер. Остатъкът в размер на 8250 лева следва да се намали със сумата от 7297,65 лева – общият размер на извършените плащания от ответника по процесния договор за кредит.

При горните доводи, искът за главница се явява основателен за сумата от 952,35 лева, като до този размер същият следва да бъде уважен, а за разликата над тази сума, до пълния претендиран размер от 7457,35 лева, искът подлежи на отхвърляне. На отхвърляне подлежи претенцията за заплащане на договорна възнаградителна лихва и мораторна лихва.

Ответникът дължи законна лихва върху присъдената сума, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното плащане. На основание чл. 422, ал.1 ГПК, искът за съществуване на вземането се смята за предявен от момента на подаването на заявлението за издаване на заповед за изпълнение, когато е спазен срокът по чл. 415, ал. 4 ГПК, т.е. от 14.09.2021 г.

Съразмерно на уважената част от иска, на основание чл. 78, ал.1 ГПК, ищецът има право на сторените от него разноси в общ размер на 77,86 лева, за които е представен списък по чл.80 ГПК, като същите следва да се възложат за плащане в тежест на ответника.

В съгласие с т.12 от ТР №***/*** от 18.06.2014 г. по т.д. №***/*** г. на ОСГТК, ВКС, съдът, който разглежда иска, предявен по реда на чл.415, ал.1 ГПК, следва да се произнесе за дължимостта на разноските, направени в заповедното производство. С оглед изхода от спора, в полза на ищеца се следват сторените разноси в заповедното производство в общ размер на 25,19 лева.

На основание чл. 78, ал. 3 ГПК, съразмерно на отхвърлената част от иска, ответникът има право на разноси, но доколкото такива не се претендира, разноси в полза на ответника не следва да се присъждат.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО, по реда на чл.422, ал.1 вр. чл.415 ГПК, че Е. Е. Д., ЕГН *****, с адрес: гр.*** ж.к. „***“ бл.***, вх.***, ет.***, ап.*** **ДЪЛЖИ** на „***“ ЕАД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. ****, ул. „***“, № ***, п.к. ***, сумата от **952,35 лева**, представляваща главница – дължима сума по договор за потребителски кредит № ***от *** г., сключен между „***“ ЕАД, ЕИК*** и Е. Е. Д., ЕГН *****, вземането по който е прехвърлено на заявителя с Приложение №*** от *** г. към Рамков договор за продажба и прехвърляне на вземания от *** г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на депозиране на заявлението в съда - *** г. до изплащане на вземането, за която е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл.410 ГПК по ч.гр.д.№*** г. по описа на ВРС, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за главница, за

разликата над 952,35 лева до пълния претендиран размер от 7457,35 лева;
за сумата от **1859,89 лева** - договорна възнаградителна лихва, начислена за
периода от 20.11.2019 г. до 16.06.2021 г. и иска за сумата от **439,72 лева** -
лихва за забава, начислена за периода от 21.11.2019 г. до 13.03.2020 г. и от
16.06.2021 г. до 10.09.2021 г.

ОСЪЖДА Е. Е. Д., ЕГН *****, с адрес: гр.*** ж.к. „****“ бл.*** вх.***, ет.***,
ап.***, да заплати на „****“ ЕАД, ЕИК *** със седалище и адрес на управление:
гр. *** , ул. „****“, № ***, п.к. *** сторените разноси по делото в размер на
77,86 лева и разноските по ч.гр.д.№*** г. по описа на РС – Варна, в размер на
25,19 лева.

Решението може да бъде обжалвано с въззивна жалба пред Варненски
окръжен съд, в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Варна: _____